

Nr. 12(146)

Bazūne

Latvijas Neredzīgo bibliotēkas avīzīte
par notikumiem bibliotēkas dzīvē

2023. gada 4. decembris

JAUNA GRĀMATA VIEGLAJĀ VALODĀ

Gunta Bite

Avīzītes «Bazūne» redaktore

Tuvojas Ziemassvētki! Domāju, ka beidzot tā var teikt, jo Ziemassvētku vārds šogad sāka skanēt pat pirms Helovīniem un valsts svētkiem. Arī Ziemassvētku preces veikalos parādījās stipri pirms valsts svētku atribūtikas. Bet nu ir decembris un, patiešām, Ziemassvētki tuvojas. Tāpēc gribas kaut ko gaišu un pozitīvu. Gribas apskaut ikvienu pretimnācēju un pateikt viņam labus vārdus, lai viņa neapmierinātībā savilkta mute pavērtos smaidā. Gribas, lai ikviens, kurš šā gada laikā ir sūkstījies par dzīvi Latvijā, izteicis nievājošas piezīmes par cilvēkiem, kuri ir savādāki nekā lielākais vairākums, saskatījis nodevību tur, kur tās nemaz nav, pieprasījis no mīļajiem vairāk nekā viņi spēj dot, raudājis spilvenā par nenotikušu ceļojumu, — apsēstos un saprastu, ka nemaz tik slikti patiesībā nav. Jo dzīves vērtību nosaka pretnostatījums tam, par ko mēs raizējamies. Izpalicis ceļojums saspringtā darba dēļ kļūst mazsvarīgs, ja tam pretstata apstākli, ka tev vispār ir darbs un iespēja nopirkt biļetes, lai dotos ceļojumā.

Mūsu bibliotēka labprāt gribētu, lai visas grāmatas būtu lasāmas ikvienam cilvēkam, taču tas nav iespējams. Tekstu pielāgošanas procesi netiek līdzīgi grāmatu izdošanas ātrūmam izdevniecībās. Tomēr mēs priecājamies par ikvienu grāmatu, kuru mums ir

izdevies pielāgot saviem lasītājiem, jo ar katru grāmatu krājums kļūst lielāks un lasītāji var izvēlēties sev interesējošas tēmas.

Visgrūtāk ir ar grāmatu tulkošanu vieglajā valodā. Gadā varam iztulkot un izdot tikai trīs tāda veida grāmatas. Tāpēc esam priecīgi par ikvienu iespēju izdot oriģināldarbus, kas jau sarakstīti vieglajā valodā.

Lai piesaistītu šāda veida grāmatu autorus, Latvijas Universitātes Latviešu valodas institūts un Vieglās Valodas aģentūra divus gadus pēc kārtas rīkoja rakstnieku konkursu «Viegli lasīt». Pateicoties šim konkursam, mūsu bibliotēka 2022. gadā izdeva Guntas Bites grāmatu «Glezna», ko atbilstoši vieglajai valodai pārbaudīja vieglās valodas speciāliste Irīna Meļņika un biedrības «Rīgas pilsetas «Rūpju bērns»» audzēkņi.

Šogad konkursā ar saviem stāstiem piedalījās divas mūsu bibliotēkas darbinieces Vineta un Dinija. Abas autores saņēma Atzinības rakstus, kas deva pamatu savus darbus virzīt tālākai attīstībai. Vineta nolēma turpināt sadarbību ar konkursa rīkotājiem un nākamgad ļaut savu stāstu publicēt konkursa dalībnieku kopējā stāstu krājumā. Savukārt Dinija nolēma sava darba «Briša stāsts» izdošanas tiesības nodot mūsu bibliotēkai.

Stāsts ir par draudzīgu suni, vārdā Brisis, kurš pirmo reizi brauc uz laukiem. Tur viņš iepazīstas ar krāsainām vistām un dusmīgo zostēviņu Leo. Par to, vai Brisim izdosies sadraudzēties ar putniem varēs lasīt grāmatā.

Tāpēc aicinām **6. decembrī plkst. 14.00** Latvijas Neredzīgo bibliotēkas lasītavā uz grāmatas vieglajā valodā «**Briša stāsts**»

atvēršanas svētkiem, kad ar lasītājiem tiksies tās autore Dinija Bite. Kopā ar autori būs arī grāmatas galvenais varonis Brisis.

BIBLIOTĒKAS ZIŅAS

MĪLESTĪBĀ TAPUŠU ADĪJUMU IZSTĀDE

Gundega Tabaka

LAN vecākā bibliotekāre

Decembris ir tāds savāds laiks, kad dabā lietus lāses mijas ar sniega pārslām, rudens drēgnums satiekas ar gaidāmās ziemas aukstuma elpu. Šis ir īstais laiks, kad ļaut sevi palutināt un atnākt uz bibliotēku, kur līdz nākamā gada Zvaigznes dienai skatāma Tatjanas Čumakovas adījumu izstāde «Ziema — mīlestības pieskāriens». Var tikai apbrīnot rokdarbnieces veikumu. Tatjana ir dzimusi janvārī, iespējams tāpēc viņas siltajos džemperos, šallēs un cepurēs ir ieadītas atmiņas no bērnības ziemas. Agri bērnībā palikusi bez vecāku apgādības, tāpēc darbos ir ielikta liela mīlestība, kuru pašai bērnībā nav sanācis izjust. Neskatoties uz funkcionālajiem ierobežojumiem, kas ir jau kopš bērnības, viņa ir dzīvespriecīga un komunikabla. Ap viņu vienmēr pulcējas daudz draugu un paziņu.

Var tikai apbrīnot rokdarbnieces veikumu, viņa neveido adīšanas shēmas, jo idejas top galvā.

1996. gadā Tatjana sāka dzīvot VSAC «Jugla», kur dzīvo arī pašlaik.

2017. gadā Tatjana nokrita, laužot abas rokas, un tas radīja lielas grūtības darīt sadzīves darbus. Būdamā uzņēmības pilna, viņa spēja pārvarēt šīs grūtības un atrast savu vaļasprieku — adīšanu. Šī pieredze Tatjanai nu jau ir liela. Lai īstenotu un piepildītu savu hobiju, viņa lieto adīšanas mašīnu, jo ar adāmadatām viņa fiziski nespēj veikt darbus.

Adījumi izgatavoti no mikropoliestera dzijas, kas patiesi ir mīksta un maiga kā sniega pārslas. Darbos ieadīta liela mīlestība, kas sildītu cilvēkus aukstajos ziemas mēnešos.

Dzīves ceļš nav viegli ejams, bet visu, ko redzam, sajūtam, atklājam, gūstam, saucam par savu.

Lai iekrīt sirdī siltuma un pārsteiguma sajūta, apmeklējot šī apbrīnojamā cilvēka — Tatjanas Čumakovas adījumu izstādi «Ziema — mīlestības pieskāriens» Latvijas Neredzīgo bibliotēkā Rīgā Strazdumuižas ielā 80!

IESKATS GRĀMATĀ

ZIGMARA LIEPIŅA MŪZAĪKA

Edijs Fuksis

Braila raksta redaktors

Radošai dvēselei, komponistam, mūziķim, uzņēmējam, vadītājam, jebšu vienkārši darba rūķim, Zigmaram Liepiņam dzīve bieži vien piespēlējusi vairumā dažādu dīvainību un sakritību, kuras ne vienmēr var izskaidrot

pēc savas būtības. Liepiņa liktenis ir tik daudzpusīgs kā liela mozaīka.

Latviešu komponists, taustiņinstrumentālists un uzņēmējs dzimis 1952. gada 14. oktobrī Liepājā. Muzicējis grupās «Modo», «Opus» un citos projektos.

Nozīmīgākie darbi komponista daiļradē ir: rokopera «Lāčplēsis», operas «Parīzes Diev-

mātes katedrāle» un «Turaidas roze»; muzikālā drāma «Adata», «Vadonis», «Iedomu spoguļi».

1992. gadā stāvējis pie radio SWH šūpuļa un bijis tā līdzīpašnieks līdz 2007. gadam. Savukārt no 2013. gada sešus gadus bijis Latvijas Nacionālās operas un baleta valdes priekšsēdētājs.

Zigmars Liepiņš saņēmis Triju Zvaigžņu ordeni un Latvijas Lielo mūzikas balvu par operu «Parīzes Dievmātes katedrāle».

Pagājušajā gadā Zigmars Liepiņš, atzīmējot savu 70. jubileju, kā dāvanu sava talanta cienītājiem sarakstīja grāmatu «Mūzaika». Tagad tā izdota arī Braila rakstā, kas ietilpst četros sējumos.

Grāmata ir daudzpusīgi biogrāfisks stāsts par Zigmara Liepiņa komponēšanas pirmsākumiem jau no septiņpadsmit gadu vecuma, par dažādām grūtībām, panākumiem un daudz ko citu. Šeit lasītājs atradīs faktus un pieredzi par Liepiņa nozīmīgu pienesumu Latvijas mūzikā, kur trāpīgi ir aprakstīts laika posms par konservatoriju, par Latvijas estrādes mūzikas pirmajiem soļiem uz starptautiskām skatuvēm, gan par darbu Latvijas nacionālajā operā un baletā. Tāpēc domāju, ka šis retrospektīvais apkopojums neatstās vienaldzīgu nevienu lasītāju.

Grāmatā ir arī pieredzes stāsti par muzikālo dzīvi padomju laikos, par uzņēmējdarbības uzsākšanu deviņdesmitajos un, protams, par «Radio SWH» izveidi.

Lūk, ko pirms gada LTV raidījumā «Daudz laimes» par grāmatas tapšanu teica grāmatas redaktore Gundega Blumberga:

«Jūs zināt, ka bieži grāmatas par mūziķiem raksta žurnālisti, bet Zigmars pats sarakstīja grāmatu no pirmās līdz pēdējai rindīnai, viņam ir bagāta valoda un lieliska stila izjūta. No manis tur ir tikai kāds komats, kāds daļvārdiņš.»

Redaktore arī piebilst, ka viņai ir žēl, ka tā visticamāk Zigmaram ir un būs vienīgā grāmata.

Pats autors apstipriņoši piebalso, ka, visticamāk, rakstīšanu gan neturpinās, taču savai redaktorei uzreiz izsaka komplimentu: *«Mums ar Gundegu, kā saka, sakrita fāzes, mēs abi esam tieši. Viņa, starp citu, sākumā man teica: es šo grāmatu paņēmu redaktūrēt tā iemesla dēļ, ka gribēju zināt, vai tavā vārdu krājumā ir vairāk nekā 1000 vārdu. Izrādījās, ka ir. Bet viņa ir gudra, viņas kontā ir vairāk nekā 200 grāmatu redaktūru, tāpēc katrs labs vārds no viņas man ir kā medus, tas man ir tiešām svarīgi.»*

Grāmatas stāstījumā neatņemama sastāvdaļa ir humors un pašironija. Uz grāmatas aizmugurējā vāka Māra Zālīte raksta:

«Zigmars Liepiņš un viņa «Mūzaika» ir aizraujoša lasāmviela. Visiem, bet jo īpaši mums — paaudzei, kas bērnību un jaunību vadījusi absurdaļā padomijā, bet brieduma gadus atgūtajā brīvajā Latvijā. Puse uz pusi. Tā ir paaudze savas dzīves kalnā, no kura labi pārskatāmas abas puses.

Acis, ar kurām skatās Zigis, pārsvārā ir smejošas un ironiskas. Par laimi, tajās lēkā arī pašironijas velniņi. Labs humors. Palai kam — aizkustinājums un mīlestība. Bērnišķīgs prieks, piedzīvojumu kāre. Bieži — skumīgs cinisms un nesaudzība pret liekuliem un nodevējiem. Drebiēt visi, kas Zigmaram gadu garumā ieriebuši un riebušies!

Tuvu pazīstot Zigmara kopš rokoperas «Lāčplēsis» laikiem, gribu uzsvērt grāmatas lielāko vērtību — autentiskumu. Rakstītais pēc stila un satura ir atbilstīgs Zigmara būtībai. Tāds ir Zigmars, un tāda ir viņa grāmata — īsta.

Laikmeta precīzas un ietilpīgas skices. Bērnības mistiskie pārdzīvojumi. Lidojošie šķīvīši, masonu loža, bīstamas saskarsmes ar noziedzīgo pasauli, bohēma un, protams, populārās mūzikas un Operas vide ar visnotaļ pazīstamiem personāžiem, kas tēloti gan ar iznīcinošu jautrību, gan goddevību. Visi saukti īstajos vārdos.

Skandāls — būs!»

Liepiņš vienmēr ir atklāts, patiess, precīzs, ģimenisks cilvēks. Zigmars visvairāk necieš liekulību un nodevību. Liepiņš nebaidās no jauniem izaicinājumiem. Lūk, kā Zigmars Liepiņš grāmatā «Mūzaika» atceras darba uzsākšanu Nacionālajā operā:

«Dienas vidū ieradās Andrejs Žagars, tā laika bijušais operas vadītājs, lai it kā dotu kādu novēlējumu un padomu. Dīvainākais, ko Andrejs teica: «Šeit strādā daudzas vecmeitas (tieši tādu vārdu viņš lietoja). Tās ir labākās darbinieces, jo viņas visu enerģiju var ieguldīt Operā. Nekādā gadījumā neatlaid tās!» Skaidrs! Būs jāpapēta, jo līdz šim ģimenes stāvokļa ietekmi uz LNO administrāciju nebiju iedomājies izvērtēt...

Lieliski apzinājos, ka to īpašību, kas piemita Andrejam, man nav. Saskarsmē ar cilvēkiem viņš teicami izmantoja savu aktiermeistarībā iegūto pieredzi, garo augumu, kas ļāva tīri fiziski būt pārākam, skatīties no augšas, manipulēt ar terminiem un vārdiem, kas citiem radīja mazvērtības sajūtu par nepietiekamām zināšanām attiecīgajā tēmā, spēju kontrolēt emocijas, uzturēt pārliecinošu uzvedību «augstā stilā». Īpaši tas ietekmēja daudzas sievietes, kuras vai ļima viņa klātbūtnē. Šajā virzienā manas starta pozīcijas bija nožēlojamas.

Interesanti, ka gadu vēlāk kādā Eiropas operas konferencē, runājot par notikumiem LNO, mutīgā Montpeljē operas direktore Valērija Ševaljē pieminēja Andreju, sakot, ka tajā vidē viņam esot iesauka Kens. Man bija tikai viena iespēja — būt tieši tādām, kāds esmu. Neizlikties gudrākam, netēlot vizīni.

Komunicēt ar darbiniekiem tā, kā visu mūžu esmu to darījis — vienkārši, pa tiešo un ar savu devu humora un cinisma.»

Grāmatā autors par savu privāto dzīvi daudz nerunā. Viņš min tikai konkrētus faktus.

«Esmu divas reizes precējies. Mana pirmā laulība bija ar Agru Liepiņu (Čuntonovu), kurā piedzima meita Linda. Linda ir precējusies ar Ilmāru Matisonu, un viņiem ir dēls, mans mazdēls Marks. Otrajā reizē es apprecējos ar Mirdzu Zīveri. Mums ir meita Zane, kura ir laulāta ar Arni Kursīti, un viņiem ir divas meitas — Emīlija un Lote. Mūsu laulībā dzimis dēls Jānis, kurš ir laulāts ar Beāti Zviedri.» Dziļāk mākslinieka dzīvē lasītājam ielūkoties nav ļauts.

Zigmars ar Mirdzu bieži dažādos raidījumos ir uzsvēruši, ka ģimenei ir galvenā prioritāte. Liepiņš vienmēr ir bijis līderis, ģimenes galva, lietu darītājs, bet Mirdza, viņu dēla Jāņa vārdiem runājot, ģimenes kardināls, vērtību un mājas pavarda turētāja.

Izlasot grāmatu «Mūzaika», man aizvien vairāk radās interese papētīt Liepiņa daiļradi. Saskarsme ar Zigmara man bija dziedot viņa dziesmas pasākumos un piedaloties skolas laikā Latvijas Radio jauno izpildītāju konkursā «Jaunās zvaigznes», kas tajā gadā bija veltīts Zigmara mūzikai. Starp citu, arī šajā grāmatā par dažu dziesmu rašanos ir rakstīts.

Ja tevi interesē Zigmara Liepiņa dzīves stāsts, patīk viņa humors, un ir vēlme domāt un analizēt par uzrakstīto, tad tev noteikti jāizlasa «Mūzaika».

**Latvijas Neredzīgo
bibliotēkas
bezmaksas avīzīte**

Izdota Braila raksta nodaļā. Iznāk reizi mēnesī.

Redaktore Gunta Bite.

E-pasts: gunta.bite@neredzigobiblioteka.lv

Mājaslapa: www.neredzigobiblioteka.lv sadaļā *Digitālā bibliotēka*

Tālrunis: 67522131

Publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Par publikācijām atbildīgi paši autori.